

Ibrahim Mohammed

Θέμα διδακτορικής διατριβής:

Ανάλυση λαθών παραγωγής γραπτού λόγου των αραβόφωνων μαθητών σε αρχάριο επίπεδο σε σχέση με το γένος της Ελληνικής και διδακτικές προτάσεις.

Περίληψη

Είναι δεδομένο ότι η Ανάλυση Λαθών (Error Analysis) θεωρείται ως ένα από τα σημαντικότερα μεθοδολογικά εργαλεία στη διδασκαλία των ξένων γλωσσών. Σύμφωνα με τον Corder (1967) τα λάθη παρέχουν στο διδάσκοντα πληροφορίες σχετικά με το πόσα έχει μάθει ο μαθητής και στον ερευνητή ενδείξεις με το πώς κατακτάται η γλώσσα, επίσης λειτουργούν ως μηχανισμοί μέσω των οποίων ο μαθητής ανακαλύπτει τους κανόνες της Γ2 (Μπέλλα 2011: 45. Παπαδοπούλου & Τζιμώκας 2015: 3).

Το γένος ως γραμματική κατηγορία είναι θέμα που έχει απασχολήσει και εξακολουθεί να απασχολεί τους γλωσσολόγους στο πλαίσιο πολλών και διαφορετικών προσεγγίσεων. Οι προσεγγίσεις αυτές δείχνουν την πολυπλοκότητα αλλά και τις πολλές αθέατες πλευρές του (Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Χειλά-Μαρκοπούλου 2003). Επίσης πολλές προηγούμενες έρευνες έχουν διαπιστώσει πως το γένος στη Γ2 παρουσιάζει δυσκολίες εκμάθησης ακόμα σε πολύ προχωρημένο στάδιο γλωσσικής ανάπτυξης (Andersen, 1984, Carroll, 1989, Hawkins, 1998, Bruhn de Garavito & White, 2000, Hawkins & Franceschina 2004 κ.α). Οι δυσκολίες αυτές χαρακτηρίζουν τόσο τις περιπτώσεις ομιλητών των οποίων η μητρική γλώσσα διαθέτει γραμματικό γένος, όσο και τις περιπτώσεις που δεν διαθέτει.

Στην παρούσα έρευνα θα ασχοληθούμε με την ανάλυση λαθών του γένους της Ελληνικής από δεδομένα παραγωγής γραπτού λόγου αραβόφωνων μαθητών σε αρχάριο επίπεδο. Παρακάτω θα εξηγήσουμε πιο αναλυτικά τα βασικά στάδια της έρευνας τα οποία είναι ως εξής:

Αρχικά και με βάση τη θεωρία της Αντιπαραβολικής Ανάλυσης (Contrastive Analysis), η μελέτη σκοπεύει να περιγράψει και να ερευνήσει την απόδοση του γένους των ουσιαστικών, των επιθέτων και τη συμφωνία μεταξύ τους στην Ελληνική και την Αραβική γλώσσα από μια μορφολογική και σημασιολογική πλευρά, δίνοντας περισσότερη έμφαση στο μορφολογικό επίπεδο της γλωσσικής ανάλυσης.

Όταν ένας μαθητής έρχεται σε επαφή με μια ξένη γλώσσα θα παρατηρήσει πως κάποια χαρακτηριστικά της είναι εύκολα ενώ άλλα αρκετά δύσκολα. Συνήθως τα σημεία που είναι παρόμοια με αυτά της μητρικής του γλώσσας θα είναι απλά ενώ εκείνα που είναι διαφορετικά θα είναι δύσκολα (Lado 1957: 2). Επομένως σε δεύτερο στάδιο της μελέτης και με βάση τις αναλύσεις της περιγραφής που θα προκύψουν, θα κάνουμε μια σύγκριση ανάμεσα στις συγκεκριμένες υπό μελέτη κατηγορίες των δύο γλωσσών σε μορφή ομοιοτήτων και διαφορών σύμφωνα με τις οποίες θα ορίσουμε τις ερευνητικές μας υποθέσεις για τα αναμενόμενα λάθη που θεωρητικά μπορεί να κάνει η ομάδα-στόχος με βάση τη γνώση που ήδη κατέχει από τη Γ1.

Στη συνέχεια θα συλλέξουμε τα δεδομένα της έρευνας από την παραγωγή γραπτού λόγου ενηλίκων αραβόφωνων μαθητών αρχαρίου επιπέδου - όπως έχουμε αναφέρει προηγουμένως - από δείγμα γλωσσικού υλικού των εξετάσεων πιστοποίησης επάρκειας της ελληνομάθειας του Διδασκαλείου Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Σε αυτό το σημείο θα ακολουθήσουμε τα στάδια της διαδικασίας ανάλυσης λαθών τα οποία έχει ορίσει ο Corder (1947) ως εξής: α) συλλογή δείγματος από τη γλώσσα του μαθητή. β) εντοπισμός των λαθών μέσα στο δείγμα. γ) ταξινόμηση των λαθών. δ) ερμηνεία των ψυχολογολογικών αιτιών των λαθών. ε) αξιολόγηση των λαθών ως προς τη σοβαρότητα/ βαρύτητα τους (Μπέλλα 2011: 45).

Στο τέλος θα επιχειρήσουμε να αξιοποιήσουμε τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάλυσης λαθών σε διδακτικό επίπεδο διατυπώνοντας προτάσεις για τη διδασκαλία του συγκεκριμένου γραμματικού φαινομένου σε αραβόφωνους αρχάριους μαθητές της Ελληνικής ως Γ2. Ο λόγος για τον οποίο έχουμε επιλέξει το αρχάριο επίπεδο είναι η μεγάλη δυσκολία που πιστεύουμε ότι μπορεί να αντιμετωπίσουν οι αραβόφωνοι μαθητές σε αρχικό στάδιο εκμάθησης της Ελληνικής όταν θα έρθουν σε επαφή με σύστημα γένους που διαθέτει αρκετές διαφορές από αυτό της μητρικής τους γλώσσας.

Σημαντικό επίσης να αναφέρουμε ότι οι αντιπαραβολικές μελέτες ανάμεσα στις δύο γλώσσες είναι ελάχιστες. Θεωρούμε λοιπόν η παρούσα έρευνα θα αποτελέσει μια σημαντική συμμετοχή στον χώρο της διδασκαλίας της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας όπου θα βοηθήσει τόσο τους δασκάλους να κατανοήσουν τις αναμενόμενες δυσκολίες των αραβόφωνων μαθητών, όσο τους μαθητές στο να τους παρέχει πιο εύκολο τρόπο να μαθαίνουν το γένος της Ελληνικής μέσω διδακτικών προτάσεων.

Ibrahim Mohammed

Subject of doctoral dissertation:

Error analysis of written samples by native Arabic-speaking students (of the Greek language) at the novice level focusing on gender assignment and teaching proposals.

Abstract

Error analysis is one of the most important tools for the teaching of foreign languages. According to Corder (19567), errors provide information to the instructor as to how much the student has learned, clues to the researcher as to how a language can be mastered, and are a means by which students can become acquainted with the rules of L2 (Bella 2011: 45. Papadopoulou & Tzimokas 2015: 3).

Gender as a grammatical category is a topic that has engaged and still continues to engage linguists. A wide variety of approaches have been utilized to study this topic. These approaches shed light upon the complexity and the hidden aspects of gender (Anastasiadi-Symeonidi & Chila-Markopoulou 2003). A number of previous studies have elucidated that gender in L2 presents a challenge to learners even the advanced stage of language acquisition (Andersen, 1984, Carroll, 1989, Hawkins, 1998, Bruhn de Garavito & White, 2000, Hawkins & Franceschina 2004). This challenge is present both in the case of the speaker whose native tongue does not consist of grammatical gender, as well as in the case of the speaker whose native tongue does consist of grammatical gender.

In this study, we will engage in an analysis of errors made with respect to gender in the Greek language by native Arabic-speaking students at the novice level, using written samples by students as a primary source.

Our goal is to provide a sound description of the usage of gender in nouns and adjectives in both the Greek and Arabic languages and to characterize noun-adjective agreement in both languages from a morphological and semantic perspective, focusing more on the morphological aspect of language analysis.

When a student first comes in contact with a foreign language, he find some aspects of the language easy to grasp and others quite difficult. Those aspects that are easy to grasp are aspects shared by his or her native tongue, while those aspects that are difficult to grasp are not (Lado 1957: 2). The second stage of our research will be to carry-out a comparison of the two languages with respect to the previous categories by enumerating similarities and differences. We will base our research hypotheses concerning expected errors that could theoretically be made by the research subjects due to their knowledge of L1.

We will then collect data for our research from the writing samples of adult Arabic-speaking students that were taken from examinations for a certification of proficiency in the Greek language administered by the Modern Greek Language Teaching Center of Athens University. Afterwards, we will follow through with the stages of error analysis outlined by Corder (1947): 1) collect samples of language-usage by the student 2) identify the errors in the sample 3) categorize the errors 4) interpret the psycholinguistic causes for errors 4) evaluate the errors on a scale of how severe/significant they are (Bella 2011: 45).

We will apply our findings from the error analysis to come up with proposals for methods of teaching the specific grammatical phenomena to Arabic-speaking novice learners of Greek up to L2. The reason we choose to focus our study on novice-level learners is because we believe that native Arabic-speakers may face difficulty with gender when first coming into contact with the Greek language due to the number of differences that exist with respect to gender between the two language systems.

Finally, it is important to note that comparative analysis between the two languages is sparse. This study will contribute to the field of teaching Greek as a second/foreign language. Not only will it aid instructors in understanding what difficulties to expect Arabic-speaking students to encounter, but it will also aid students to master gender in the Greek language through the development of pertinent teaching material.